

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Методика краєзнавчо-туристичної роботи			
		Статус дисципліни <i>нормативний компонент</i>			
Галузь знань	А Освіта/Педагогіка				
Спеціальність	А4.07 Середня освіта (Географія)				
Освітня програма	Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота,				
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)				
Форма навчання	Денна/заочна				
Курс	3-4-й				
Семестр	6-7-й				
Обсяг дисципліни	Кредити		Години		
	Лекційні			<i>год.</i>	
	Практичні/семінарські			<i>год.</i>	
	Лабораторні			-	
	Самостійна робота			<i>год.</i>	
Семестровий контроль	екзамен				
Викладач	<i>Зарубіна А.В., к.г.н., доцент кафедри філософії та соціальних наук, доцент</i>				
Контактна інформація	<i><u>a.v.zarubina @cuspu.edu.ua</u></i>				
Кафедра	<i>філософії та соціальних наук</i>				
Факультет	<i>психології та історії</i>				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предметом навчання є теоретичні та практичні основи організації краєзнавчо-туристичної роботи в закладах освіти: зміст, форми та методи краєзнавчої і туристської діяльності, планування та проведення екскурсій, походів, гурткової роботи, організація шкільного краєзнавчого музею, а також нормативно-правові засади та сучасні технології у сфері краєзнавства і туризму.				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Мета дисципліни — сформувати в майбутніх учителів географії знання, уміння й навички організації краєзнавчо-туристичної роботи з учнівською молоддю. Вивчення курсу дає змогу поєднати теоретичну географічну підготовку з практикою пізнання рідного краю, розвиває професійну компетентність, творчість, уміння працювати з дітьми в природному середовищі, виховує любов до Батьківщини та відповідальне ставлення до культурної й природної спадщини України.				
Компетентності	<p>ФК5 – здатність до виконання функціональних обов’язків вчителя географії та класного керівника, педагогічного мислення, осмислення та аналізу педагогічної дійсності, застосування творчого підходу, моделювання та розв’язування педагогічних ситуацій, планування навчально-виховної роботи з дітьми, педагогами та батьками, застосування індивідуального підходу, розвитку творчих здібностей, активізації пізнавальної діяльності, дотримання педагогічного такту.</p> <p>ФК8 – здатність планувати та конструювати процес навчання географії в школі відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, з врахуванням гігієнічних вимог, основних дидактичних принципів, вікових та</p>				

	<p>індивідуальних особливостей учнів із застосуванням сучасних методик і освітніх технологій, у тому числі й інформаційних.</p> <p>ФК9 – здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії та вирішення задач, пов'язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.</p> <p>ФКС1 – здатність застосовувати знання теоретичних основ рекреаційної географії, краєзнавства та туризму в професійній діяльності, характеризувати закономірності просторової організації рекреаційних та туристичних ресурсів світу, окремих країн та України.</p> <p>ФКС2 – здатність організовувати краєзнавчо-туристичну роботу в закладах освіти, планувати та проводити краєзнавчо-туристичні заходи, розробляти туристичні маршрути і тури відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, основ гігієнічного та медичного забезпечення, особливостей фізичного розвитку учнів.</p> <p>ФКС3 – здатність організовувати шкільне та туристичне краєзнавство, проводити краєзнавчо-туристичні дослідження своєї місцевості, збирати, упорядковувати і використовувати краєзнавчі матеріали, працювати з різними джерелами краєзнавчої інформації.</p> <p>ФКС4 – здатність розробляти різні види екскурсій з урахуванням пізнавальних потреб, культури, релігії рекреанта, на підставі знань ресурсів рекреаційного регіону, існуючих технологій розробки екскурсійної програми, методик проведення екскурсій; володіння методикою організації музейної справи.</p>
<p>Програмні результати (Чому можна навчитися)</p>	<p>У результаті вивчення дисципліни студент знає сутність, мету і завдання краєзнавчо-туристичної роботи, історію розвитку шкільного краєзнавства в Україні, основні поняття, принципи, форми та методи краєзнавчо-туристичної діяльності.</p> <p>Орієнтується у нормативно-правовій базі туристсько-краєзнавчої та позашкільної освіти.</p> <p>Уміє планувати, організовувати і проводити різні форми краєзнавчої та туристської роботи (екскурсії, походи, гуртки, квести, конференції).</p> <p>Розробляє маршрути туристських походів і навчальних екскурсій, використовує краєзнавчий матеріал у навчально-виховному процесі.</p> <p>Здатний забезпечувати безпеку під час туристських заходів, вести звітну документацію, організовувати роботу шкільного краєзнавчого музею.</p> <p>Володіє навичками командної роботи, комунікації, творчого підходу до організації дозвілля та виховання учнів засобами краєзнавства і туризму.</p> <p>Формує в учнів любов до рідного краю, повагу до історико-культурної спадщини, екологічну та громадянську свідомість.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Розділ 1. Теоретичні засади краєзнавчо-туристичної діяльності.</p> <p>Тема 1. Предмет, мета і завдання курсу. Історія краю як об'єкт краєзнавчої діяльності. Основні поняття й визначення краєзнавства і туризму. Етапи розвитку краєзнавства в Україні, Кіровоградській області. Завдання та функції краєзнавчо-</p>

туристичної роботи в школі. Класифікація краєзнавства за різними ознаками. Форми і методи краєзнавчих досліджень. Тема 2. Історія шкільного краєзнавства в Україні. Зародження шкільного краєзнавства в Україні. Краєзнавчий принцип Я. Коменського. Видатні педагоги, просвітителі К.Ушинський, О.Духнович, І.Франко, С.Русова та їх внесок у розвиток шкільного краєзнавства. Становлення і розвиток шкільного краєзнавства у ХХ столітті. Відродження краєзнавства в системі шкільної освіти у період незалежності України. Перша Всеукраїнська конференція краєзнавчих організацій у Харкові. "Засновник географічного українознавства" С. Рудницький. Внесок Олени Степанів у розвиток українського шкільного краєзнавства. Краєзнавчі дослідження проф. Володимира Гериновича. Кость Дубняк - український географ, краєзнавець. Підвищення ролі краєзнавства у навчально-виховному процесі, прийняття у 1958 році «Закону про зв'язок школи з життям». Праця М.Костриці «Туристсько-краєзнавча робота в школі» (1985). Роль молодіжних товариств у розвитку краєзнавства та туризму в Україні. Історія молодіжних товариств «Січ», «Пласт» та ін.

Тема 3. Форми краєзнавчої роботи в школі. Організація краєзнавчих заходів як одна з найбільш поширених і масових форм роботи в школі. Підготовка та проведення краєзнавчих конференцій. Краєзнавчі вікторини, ігри, квести.

Розділ 2. Функціональні напрями краєзнавчо-туристичної роботи в школі

Тема 4. Краєзнавчий гурток як організаційний центр позакласних занять. Мета роботи гуртка, особливості проведення занять, зміст роботи. Програми гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку

Тема 5. Організація і методика проведення краєзнавчих екскурсій. Зміст і ознаки краєзнавчої екскурсії. Функції екскурсії – науковості, функція зв'язку теорії з життям, функція інформативності, функція організації культурного відпочинку, функція формування інтересів людини. Ознаки екскурсії. Класифікація екскурсій – за змістом, за місцем проведення, за способом пересування. Методика організації і проведення краєзнавчих екскурсій для школярів різних вікових категорій. Екскурсійна діяльність з учнівською молоддю Кіровоградської області.

Тема 6. Методика проведення туристських походів. Цілі та особливості туристського походу, організація туристського походу, основні етапи, вибір району та планування маршруту, комплектування групи, підготовка документації, розподіл обов'язків між членами групи, підготовка спорядження, організація харчування, організація медичного забезпечення, рух групи на маршруті, категорійні туристські походи, основні вимоги до організації біваку.

Тема 7. Організація роботи шкільного краєзнавчого музею. Основні принципи організації та діяльності музею. Функції музейної роботи. Основні напрями діяльності шкільного музею. Комплектування музейних фондів. Організація обліку, вивчення і зберігання музейних зібрань. Експозиційна робота. Напрями роботи шкільного музею: музейно-організаційний, освітньо-виховний, навчально-програмний, організація змістовного дозвілля учнівської молоді.

<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p align="center">Порядок та критерії виставлення балів</p> <p>Поточний контроль. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.</p> <p>Максимальний бал з кожно тему практичного заняття – 10 балів, в тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • за усну чи письмову відповідь, реферат, презентацію з теми – 5 балів; • за виконання та захист практичної роботи – 5 балів. <p>Крім того, студент має змогу отримати 0,5 бали за доповнення.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Курс передбачає активну участь студентів у лекційних, практичних і самостійних формах роботи. Вітаються ініціативність, творчість і відповідальність у виконанні завдань. Недопустимими є академічна недоброчесність, списування, плагіат та несанкціоноване використання чужих матеріалів. Пропущені заняття відпрацьовуються у визначений викладачем термін. Високі результати досягаються через систематичну підготовку, участь у проектах, дискусіях і практичних заходах краєзнавчо-туристичного спрямування.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p align="center">Методичне забезпечення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тексти лекцій (в електронному варіанті). 2. Методичні розробки практичних занять (в електронному та паперовому варіанті) 3. Матеріали в навчальному класі "Організація краєзнавчо-туристичної роботи в закладах освіти" на освітній платформі Google Classroom
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Картографічні матеріали, ноутбуки, смартфони, презентаційні матеріали до лекцій</p>